

Nr 55.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1934 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om viss skärpning av den utländska artister åvilande skattskyldigheten.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 53, har herr *Mårtensson* m. fl. hemställt, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring av kungl. förordningen nr 128 av år 1908 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, att den i paragraf 4, mom. 2 stadgade bevillningsavgiften fastställes att utgå med tjugo procent av den inkomst, som på grund av hans medverkan tillflyter honom, dock att minsta avgiften skall utgöra 2 kronor per dag».

Beträffande motiveringen för detta förslag, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt 4 § 2 mom. förordningen den 23 oktober 1908 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter skall utlänning, som medverkar vid av svensk eller utlänning given offentlig föreställning, offentligt utförande av musik, såsom kafékoncert och dylikt, eller vid annan offentlig tillställning, oavsett huruvida inträdes- eller annan avgift därvid uppbäres eller tillställningen är avgiftsfri, erlagga särskild bevillningsavgift med tio procent av den inkomst, som på grund av hans medverkan tillflyter honom, vare sig denna inkomst utgöres av i penningar bestämd ersättning, naturaförmåner eller andel av inkomsten å tillställning. Avgiften skall i varje fall utgå med minst femtio öre för varje dag, medverkan lämnas av utlänning eller ersättning till honom beräknas. För avgiftens erläggande svarar tillställningens anordnare. Därest i ersättningen ingå naturaförmåner, skola dessa enligt 4 § 5 mom. nämnda förordning vid bevillningsavgiftens bestämmande uppskattas till skäligt belopp i penningar, varvid, om högre värde ej är angivet, kost och bostad skall upptagas till vardera en krona för dag.

Av bevillningsavgift, varom nu är fråga, tillfalla fyra tiondelar kronan och sex tiondelar den kommun, inom vilken föreställning givits.

Inkomst av offentlig föreställning, för vilken bevillningsavgift utgjorts eller beträffande vilken befrielse från avgift jämlikt särskilt stadgande

åtnjutits, är fritagen från skatteplikt enligt kommunalskattelagen samt förordningarna om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, om kommunal progressivskatt och om utjämningskatt.

Här ovan återgivna bestämmelser gälla icke för här i riket bosatt utlänning, som i vederbörlig ordning förvärvat lika rätt med härstädes bosatt svensk undersåte till offentligt uppträdande. Sådan rätt tillkommer, jämlikt kungörelse den 31 december 1913 i ämnet, utlänning, som ställt vederhäftig borgen eller annan säkerhet för utskylder till staten och kommun under tre år.

Frågan om höjning av artistskatten har tidigare varit föremål för riksdagens prövning. I anledning av en vid 1925 års riksdag väckt motion om höjning av den i 4 § 2 mom. av förenämnda förordning stadgade bevillningsavgiften från tio till tjugo procent av uppburen inkomst yttrade bevillningsutskottet i sitt betänkande nr 29 följande.

Vad tidigare förekommit i ärendet syntes visa, att artistskatten vore avsedd att så långt som möjligt i beskattningshänseende likställa de utlänningar, som skatten berörde, med motsvarande svenska yrkesutövare. Motionärens påstående, att med beskattningens införande avsetts jämväl att bereda de senare ett skydd gentemot deras utländska konkurrenter, torde, försåvitt därmed menades att syftet skulle varit att träffa de utländska yrkesutövarna hårdare än de svenska, icke finna något stöd i motiverna till lagstiftningen; och då författningen ändrats 1913 hade lagstiftaren utgått från grundsatsen, att de utländska yrkesutövarna icke borde beskattas hårdare än motsvarande svenska.

Enligt utskottets mening borde syftet med artistskatten alltjämt anses vara att åstadkomma en skattetunga, som så nära som möjligt motsvarade den, vilken åvilade motsvarande svenska yrkesutövare, om än någon full motsvarighet i sådant hänseende, på grund av kommunalskattens väsentligen olika höjd på olika orter, givetvis vore omöjlig att åstadkomma. Från den sålunda angivna synpunkten och med hänsyn till den ökning, den allmänna inkomstbeskattningen undergått sedan år 1908, då skatteprocenten för artistskatten fastställdes, förefölle det icke osannolikt, att någon höjning av nämnda skatteprocent kunde numera vara påkallad. Det hade emellertid synts utskottet uppenbart, att en dylik höjning förutsatte en utredning, vid vilken icke blott borde beaktas ovanberörda avvägningssynpunkt utan hänsyn även måste tagas till motsvarande beskattning i främmande länder. Icke minst med avseende å frågans sålunda berörda internationella betydelse borde enligt utskottets mening prövningen, huruvida och vid vilken tidpunkt en förändring i grunderna för ifrågavarande beskattning kunde vara påkallad, närmast ankomma på Kungl. Maj:t, som även ensam hade möjlighet att låta verkställa den erforderliga utredningen i ämnet. Säkerligen komme också Kungl. Maj:t att ägna frågan sin uppmärksamhet.

På grund av vad sålunda anförts, hemställde bevillningsutskottet, att den väckta motionen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Denna hemställan bifölls av riksdagen.

I en vid 1931 års riksdag väckt motion framställdes liksom vid 1925 års riksdag förslag, att den för utländsk artist, som medverkade vid offentlig föreställning, stadgade bevillningsavgiften måtte höjas från tio till tjugo procent av uppburen inkomst. Därjämte föreslogs i sistnämnda motion, att, därest i ersättning inginge naturaförmåner, kost och bostad, vid avgiftens bestämmande skulle, om högre värde ej vore angivet, dessa upptagas till vardera två kronor för dag i stället för, såsom nu gäller, en krona för dag. I sitt i anledning av sistnämnda motion avgivna betänkande nr 13 yttrade bevillningsutskottet bland annat följande.

Såsom framhållits i ovan omförmälda, av 1925 års bevillningsutskott avgivna betänkande i anledning av då föreliggande motion i ämnet, torde det icke hava varit åsyftat, att främmande yrkesutövare genom ifrågavarande bestämmelser skulle åläggas högre skatt än de svenska, utan att bevillningsavgifterna skulle så nära som möjligt motsvara den skatt, som drabbade svenska artister. Med hänsyn främst till kommunalskattens olika höjd på skilda orter, kunde emellertid icke åstadkommas fullständig motsvarighet i nämnda hänseende. Huruvida nuvarande skatteprocent vore lämpligt avvägd, vore givetvis icke möjligt att avgöra utan särskild undersökning, men det syntes utskottet, som om i varje fall någon mera väsentlig höjning knappast skulle kunna vidtagas utan åsidosättande av den åsyftade jämställdheten mellan svenska och utländska artister. Spörs-målet om ändrade grunder för förevarande beskattning borde, på sätt uttalats i omförmälda utskottsbetänkande vid 1925 års riksdag, icke minst med avseende å frågans internationella betydelse närmast ankomma på prövning av Kungl. Maj:t, som hade möjlighet att låta verkställa erforderlig utredning i ämnet. En sådan utredning kunde måhända finnas böra avse icke blott en omläggning av bevillningsavgifterna för utländska artister, vilka utgjorde en tämligen blygsam del av hela antalet utlänningar inom landet, utan frågan om beskattningen av utlänningar i allmänhet, vilket spörsmål icke berörts i motionen. Enligt utskottets förmenande föreläge icke tillräckliga skäl att i anledning av förevarande motion hos Kungl. Maj:t hemställa om dylik utredning.

Bevillningsutskottet hemställde på grund av vad sålunda anförts, att den väckta motionen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, och riksdagen biföll denna hemställan.

I nu förevarande motion har bland annat erinrats, att ifrågavarande beskattning vore avsedd att så långt som möjligt i beskattningshänseende likställa de utlänningar, som skatten berörde, med motsvarande svenska yrkesutövare. Under den tid av cirka 25 år, som förflutit sedan den nu gällande skatteprocenten för utländska artister fastställdes, hade dock den allmänna inkomstbeskattningen undergått en betydande höjning, varigenom de svenska artisterna numera drabbades betydligt hårdare i skattehänseende än de utländska. Det finge numera räknas till undantagen, att någon skattskyldig svensk medborgare endast hade att erlægga 10 procent av sin inkomst i skatter. Tvärtom förekomme det i flera samhallen, att beskattningen uppginge till trettio procent och därutöver.

Utskottet.

Enligt uppgifter i riksräkenskapsverkets årsbok för budgetåret 1932/1933 utgjorde under nämnda budgetår de enligt 4 § 2 mom. förenämnda förordning utgående avgifterna för medverkan vid offentliga föreställningar sammanlagt omkring 181,000 kronor, varav 72,500 kronor belöpte på kronans och 108,600 kronor på vederbörande kommuns andel. Ur finansiell synpunkt hava dessa avgifter således icke någon mera avsevärd betydelse. Motionärernas förslag är ej heller föranlett av nämnda synpunkt utan äsyftar närmast att få till stånd likställighet i skatteavseende mellan utländska och svenska yrkesutövare på förevarande område. I motionen har sålunda framhållits, att artistskatten skulle vara för låg i förhållande till den inkomstskatt, som svenska artister numera hava att erlagga till stat och kommun. Vad 1931 års bevillningsutskott härutinnan anfört i sitt i ämnet avgivna betänkande nr 13, finner utskottet alltjämt äga giltighet. Såvitt utskottet kunnat bedöma, synes nämligen artistskatten för utländska yrkesutövare med låg inkomst i regel vara högre än den inkomstskatt, som drabbar motsvarande svenska yrkesutövare, medan åter i fråga om inkomsttagare med större inkomster och med verksamhet utövad å orter med hög kommunalskatt ett motsatt förhållande synes vara för handen. Sålunda överstiger artistskatten å ett inkomstbelopp av 6,000 kronor de skattebelopp, som skall påföras en i Stockholm bosatt svensk artist, som är gift och har ett barn under 16 år att försörja, medan i fråga om en ogift i Stockholm bosatt sådan yrkesutövare inkomstskatten överstiger artistskatten redan vid en inkomst av cirka 3,000 kronor. Då emellertid det stora flertalet yrkesutövare, varom nu är fråga, torde kunna hänföras till mindre inkomsttagare och då beträffande de större inkomsttagarna särskilda intressen i regel torde vara avgörande för deras medverkan vid offentliga tillställningar, synes jämväl med hänsyn till nuvarande jämförelsevis höga skatter fog knappast föreligga att vidtaga ändring i den procentsats, som för närvarande gäller för artistskatten.

Beträffande här i riket bosatta utländska artister, å vilka för vissa fall ifrågavarande förordning kan äga tillämpning, kan visserligen understundom inträffa, att dessa vid medverkan vid dylika tillställningar erhålla en gynnad ställning i skatteavseende i förhållande till svenska artister. Ett visst fog för en ändring i lagstiftningen rörande dessa utländska yrkesutövers beskattning kan därför möjligen anses föreligga, helst dessa utlänningar i fråga om inkomster av annat slag än nu ifrågavarande äro underkastade samma regler för beskattning som svenska medborgare, vilka äro bosatta här i riket. Då antalet sådana utlänningar torde vara relativt ringa, har utskottet emellertid icke ansett sig böra föreslå någon ändring beträffande dessa personers beskattning.

På grund av det anförda och då, på sätt i utskottets betänkanden vid 1925 och 1931 års riksdagar framhållits, med hänsyn till frågans samband med internationella förhållanden, spörsmålet om ändrade grunder beträffande

förevarande beskattning närmast bör ankomma på prövning av Kungl. Maj:t, har utskottet icke kunnat biträda motionärernas förslag.

Utskottet hemställer därför,

att motionen II: 53 av herr Mårtensson m. fl., om viss skärpning av den utländska artister åvilande skattskyldigheten, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 25 maj 1934.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: se under betänkande nr 52.

Reservation

av herr Mårtensson, som anför:

»Den artistskatt, som utgår enligt 4 § 2 mom. förordningen den 23 oktober 1908 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, har icke undergått någon förändring sedan förordningens införande. Däremot har, under den tid förordningen varit gällande, väsentliga förändringar genomförts på den svenska skattelagstiftningens område. I vissa fall är även skattetungan betydligt större nu än år 1908, och detta gör att de utländska artisterna i viss utsträckning bliva lindrigare beskattade än de svenska medborgarna, vilket icke var avsett vid förordningens genomförande.

Såsom exempel må anföras, att en i Stockholm bosatt svensk artist, som är ogift, får redan vid en årsinkomst av 3,000 kronor erlägga högre skatt än vad en utländsk artist med samma inkomst måste erlägga i artistskatt. Och i en medelstor stad, som i skattehänseende hänföres till Ortsgrupp III och med en uttaxering av 11 procent, får en ogift svensk artist med en inkomst av 4,000 kronor i skatter erlägga sammanlagt cirka 530 kronor per år, medan en utländsk artist med samma inkomst endast erlägger 400 kronor. Härtill kommer, att de utländska artisterna genom privatlektioner och dylikt i viss mån kunna erhålla inkomster, som de i regel icke er-

lägga någon som helst skatt för. Det synes således som om den nuvarande artistskatten vore mindre väl avvägd, varigenom de utländska artisterna i skattehänseende intaga en gynnsammare ställning än de svenska yrkesutövarna, vilket knappast kan vara överensstämmande med rättvisa och billighet.

Med anledning härav hemställes,

att riksdagen ville, med anledning av motionen nr 53 i andra kammaren, besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om verkställande av utredning och framläggande av förslag om sådan ändring av förordningen den 23 oktober 1908 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter (nr 128), att utländska artister på ett effektivare sätt bliva beskattade för den inkomst, som förvärfvas här i riket.»